

Od: Bogdan Stępień

email: bogdan@iar.pl

Do: Minister Edukacji Narodowej
Pani Krystyna SZUMILAS
oraz
Minister Finansów
Pan Jan VINCENT-ROSTOWSKI (vel Jacek ROSTOWSKI)

Dnia 16 stycznia 2012 r.

TEMAT: List otwarty do Ministra Edukacji Narodowej oraz Ministra Finansów w sprawie zaniżonej kwoty subwencji oświatowej w projekcie ustawy budżetowej na rok 2012.

**Szanowna Pani Minister,
Szanowny Panie Ministrze.**

Można bardzo łatwo wykazać, że kalkulowana/ustalana *kwota subwencji oświatowej*¹⁾ na dany rok budżetowy musi być korygowana względem roku bazowego (indeksowana) zmianą średniego wynagrodzenia nauczyciela oświaty publicznej w kraju [oraz ...]. Procedurę ustalania minimalnej *kwoty subwencji oświatowej* na dany rok budżetowy przedstawiłem wzorem (1) w opracowaniu zamieszczonym w internecie dnia 2 stycznia 2012 r. pod adresem http://www.iar.pl/aktualnosci/2012-01-02_II_list_do_jst.pdf (nazywane dalej *opracowaniem*).

Wg mojej wiedzy, po raz pierwszy od roku 2005 *kwota subwencji oświatowej* na rok 2011 nie spełnia warunku art.28 ust. 1 ustawy o dochodach jst i została zaniżona o około 129 mln zł. Wydawać by się mogło, że błąd ten powinien zostać szybko naprawiony. Nic jednak bardziej mylnego. Projektowana *kwota subwencji oświatowej* na rok 2012 zamierza dużo silniej złamać warunek - art. 28 ust. 1 ustawy o dochodach jst. Zaniżenie tej kwoty wobec roku bazowego (2011) wynosi aktualnie znacznie ponad miliard zł.

Jeżeli wprowadzimy pojęcie *wskaźnika dobroci subwencji oświatowej* określonego wzorem

$$W_{dso}(r) = \frac{1}{(1 - R(r))(1 + \alpha \times W_z(r))} \times \frac{A(r)}{P_k(r)}, \quad (1)$$

gdzie:

- $A(r)$ - standard finansowy w roku r ,
- $P_k(r)$ - średnie wynagrodzenie nauczyciela oświaty publicznej w rok r ,
- $W_z(r)$ - suma %-ów składek na ubezpieczenia społeczne opłacane przez pracodawcę w roku r ,
- $R(r)$ - część (procent) subwencji oświatowej przewidzianej na rezerwę w roku r ,
- α ²⁾ - pewien parametr podlegający dyskusji/ustaleniu/wyznaczeniu,

to wtedy można wykazać, że dla potrzeby spełnienia przez *subwencję oświatową* warunku - art. 28 ust. 1 ustawy o dochodach jst, *wskaźnik dobroci subwencji oświatowej* z roku na rok nie może spaść, innymi słowy musi być spełniona nierówność

$$W_{dso}(r) \geq W_{dso}(r-1). \quad (2)$$

¹ Kwota części oświatowej subwencji ogólnej,

² Wg autora parametr α powinien wynieść nie mniej niż 0.9 (90%), przyjęcie jego w wysokości 0.7 (70%) obniży wartość subwencji oświatowej na rok 2012 względem wartości $\alpha = 0.9$ o około 0.3% czyli jedynie o około 100 mln zł.

Można też wykazać, że powyższa nierówność jest równoważna wzorowi (1) z *opracowania*.

Po raz pierwszy od roku 2005 wskaźnik *dobroci subwencji oświatowej* nie spełnia nierówności na rok budżetowy 2011. Nie spełnia tego warunku, ponieważ *subwencja oświatowa* na rok 2011 nie spełnia warunku art. 28 ust. 1 ustawy o dochodach jst. Zaniżenie kwoty subwencji na rok 2011 wynosi około 129 mln zł.

Ponieważ wartość wskaźnika $W_{dso}(2011)$ jest mniejsza od wartości wskaźnika $W_{dso}(2010)$, czyli nie spełnia ona nierówności wzór (2), to naprawiając ten błąd (po części), należy przy ustalaniu *kwoty subwencji oświatowej* na rok 2012 doprowadzić do tego, aby spełniona została nierówność $W_{dso}(2012) \geq W_{dso}(2010)$ a nie $W_{dso}(2012) \geq W_{dso}(2011)$.

Jeżeli przyjmiemy, że wartość parametru α wynosi 0.9 oraz jeżeli założymy, że *kwota subwencji oświatowej* na roku 2012 ma naprawić (po części) zaniżenie kwoty subwencji na rok 2011, to wtedy *kwota subwencji* na rok 2012 powinna wynieść około **40 mld 166 mln zł** (błąd ± 200 mln zł). Błąd ± 200 mln zł wynika z szacunków autora, jak chodzi o krajowe wskaźniki struktury kadry nauczycielskiej wg stopni awansu zawodowego oraz przeliczeniową liczbę uczniów, która to liczba jest „*dobrą*” - choć nie najlepszą - miarą liczby zadań oświatowych.

Z powyższego wynika, że projektowana w ustawie budżetowej *subwencja oświatowa* na rok 2012 powinna być dodatkowo zasilona kwotą około **1 mld 455 mln zł** (± 200 mln zł), lub inaczej powinna dodatkowo wzrosnąć o około **3.76%**.

Informuję Szanowną Panią Minister i Szanownego Pana Ministra, że ewentualne zaniżenie kwoty subwencji oświatowej na rok 2012 najbardziej „*odczują*” te jednostki samorządu terytorialnego, które realizują zadania oświatowe powiatów oraz województw.

Jakie jest więc wyjście? Na chwilę obecną widzę aż trzy wyjścia/rozwiązania, ale czasu na podjęcie odpowiednich decyzji jest coraz mniej.:

1. Minister Edukacji Narodowej podtrzymuje „*reformę edukacji*”, w tym ust. 8 w załączniku do rozporządzenia MEN z dnia 20 grudnia 2011 r. a Minister Finansów dorzuca do aktualnej *kwoty subwencji oświatowej* około 1 mld 455 mln zł (± 200 mln zł).
2. Minister Edukacji Narodowej całkowicie wycofuje się z „*reformy edukacji*” i wykreśla jednocześnie ust. 8 w załączniku do rozporządzenia MEN z dnia 20 grudnia 2011 r. a Minister Finansów w oparciu o odpowiednie dane dokonuje niewielkiej korekty (\pm) kwoty subwencji oświatowej zapisanej w projekcie ustawy budżetowej na rok 2012.
3. Minister Edukacji Narodowej podtrzymuje „*reformę edukacji*”, ale jednocześnie wykreśla ust. 8 w załączniku do rozporządzenia MEN z dnia 20 grudnia 2011 r. a Minister Finansów w oparciu o odpowiednie dane dokonuje niewielkiej korekty (\pm) kwoty subwencji oświatowej zapisanej w projekcie ustawy budżetowej na rok 2012. Jednocześnie Minister Finansów zabezpiecza odpowiednią kwotę w rezerwie ustawy budżetowej na wypłacanie jednostkom samorządu terytorialnego dodatkowych kwot na zadania oświatowe wynikające z przyjętych 6-latków do szkół podstawowych we wrześniu 2012 r., naliczanych zgodnie z algorytmem podziału subwencji oświatowej, czyli wg standardu finansowego ustalonego na rok 2012 przez MEN oraz wskaźnika D_i dla danej jst ustalonego również przez MEN.

Z poważaniem

/-/

dr Bogdan Stępień